

Seat No. : _____

SD-108

September-2020

M.Ed., Sem.-IV

**B-110 : Educational Management and Organization in
Secondary Education**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

1. (A) કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (3 × 7 = 21 માર્ક્સ)
- (1) શૈક્ષણિક મેનેજમેન્ટના અર્થ અને પરિભાષાની વ્યાખ્યા આપી સમજાવો.
  - (2) વહીવટ અને વ્યવસ્થાપન વચ્ચેના તફાવતો સમજાવો.
  - (3) પ્રબંધના વિવિધ ઘટકોની યોજના પ્રક્રિયા સાથેના સંબંધને સ્પષ્ટ કરો.
  - (4) પ્રાદેશિક શૈક્ષણિક આયોજનના પગલાઓની ચર્ચા કરો.
  - (5) રાષ્ટ્રીય સ્તરે આયોજનની ભૂમિકા જણાવો.
  - (6) શાળાના આયોજનની ભૂમિકા અને આચાર્યની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- (B) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બેના જવાબ એક વાક્યમાં આપો : (2 × 2 = 4 માર્ક્સ)
- (1) એસ.એમ.ડી.સી.નું પૂરું નામ આપો.
  - (2) એસ.એમ.સી. નો કાર્યકાળ કેટલો છે ?
  - (3) શાળા યોજના નિષ્ફળ થવા માટેનું કારણ આપો.
  - (4) આયોજન પ્રક્રિયા અને પર્યાવરણ સમજાવો.

વિભાગ – II

2. (A) કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(3 × 7 = 21 માર્ક્સ)

- (1) શાળા નિરીક્ષણનો અર્થ અને મહત્ત્વનું વર્ણન કરો.
- (2) નીચેની પ્રવૃત્તિઓનું વર્ણન આપો :
  - (a) સ્કૂલ એસેટ મોનિટરિંગ
  - (b) લર્નર્સ ટ્રેકિંગ
- (3) ગૌણ સ્તરે દેખરેખના ઉદ્દેશો શું છે ?
- (4) શાળાના આચાર્ય/મેનેજર તરીકે, તમે બેઠકની દૃષ્ટિએ જગ્યા અને સમયનું સંચાલન કેવી રીતે કરશો ગોઠવણી અને સમય ફાળવણી ?
- (5) વર્ગખંડના પર્યાવરણના ઘટકોના સંચાલનની વિગતો નીચે આપેલ છે જેની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
  - (a) શીખવાની પરિસ્થિતિ
  - (b) જગ્યા અને સમય
- (6) પ્રેરણા અને શિસ્તનું મહત્ત્વ સમજાવો.

(B) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બેના જવાબ એક વાક્યમાં આપો :

(2 × 2 = 4 માર્ક્સ)

- (1) શાળા પ્રગતિ/પ્રદર્શનનું નિરીક્ષણ કયા ક્ષેત્રમાં કરવામાં આવે છે ?
- (2) મોનીટરિંગ પ્રક્રિયા પૂર્ણ થયા પછી કયા દસ્તાવેજો અને અહેવાલો તૈયાર કરવામાં આવે છે ?
- (3) ગ્રુપ લર્નિંગ v/s વ્યક્તિગત શિક્ષણનું સંચાલન.
- (4) વર્ગખંડના સંચાલનમાં બેઠક વ્યવસ્થાનું શું મહત્ત્વ છે ?

Seat No. : _____

SD-108

September-2020

M.Ed., Sem.-IV

**B-110 : Educational Management and Organization in
Secondary Education**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

SECTION – I

1. (A) Answer any **three** questions : **(3 × 7 = 21 Marks)**

- (1) Define the meaning and terminology of educational management.
- (2) Explain the differences between Administration, Management and Organization.
- (3) Specify the relationship with the planning process of various components of the management.
- (4) Discuss steps of Regional Educational Planning.
- (5) State the role of planning at the national level.
- (6) Specify the role of school planning and the role of Principal.

(B) Answer any **two** questions in **one** sentence. **(2 × 2 = 4 Marks)**

- (1) Provide the full name of SMDC.
- (2) What is the tenure of SMCs ?
- (3) Give a reason for the failure of the school plan.
- (4) Explain the planning process and environment.

SECTION – II

2. (A) Answer any **three** questions : **(3 × 7 = 21 Marks)**

- (1) Describe the meaning and importance of school monitoring.
- (2) Give description of activities involved in :
  - (a) School Asset Monitoring
  - (b) Learners tracking
- (3) What are the objectives of monitoring at secondary level ?
- (4) As a principal/manager of school, how will you manage space and time in terms of seating arrangement and time allocation ?
- (5) Discuss in detail the management of components of classroom environment given below :
  - (a) Learning Situation
  - (b) Space and time
- (6) Explain the importance of motivation and discipline.

(B) Answer any **two** questions in **one** sentence. **(2 × 2 = 4 Marks)**

- (1) School progress/performance is monitored in which areas ?
  - (2) Which documents and reports are prepared after monitoring process is completed ?
  - (3) Management of group learning v/s individualized learning.
  - (4) What is the importance of seating arrangement in classroom management ?
-